

**Žádost o poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu
k informacím, ve znění pozdějších předpisů**

Povinný subjekt:

Okresní správa sociálního zabezpečení Zlín
Třída Tomáše Bati 3792
762 61 Zlín

Předmět: Žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb., zákona o svobodném přístupu
k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ve znění pozdějších předpisů,
žádám o poskytnutí této informace:

**Na základě čeho se určuje výše invalidního důchodu? A na základě čeho, byla tato výše stanovena u
konkrétních případů. První případ, kluk má 19 let nepracuje, je mentálně postižený a žije s rodiči.
Pobírá důchod ve výši 9300,-. Druhý případ, kluk má 25 let je vážně nemocný (leukémie) žije
s rodiči a za léčbu utratí víc než kluk v prvním případě (prášky, návštěvy lékaře, doprava k lékaři,
atd.) a při žádosti o zvýšení mu nebylo vyhověno. Pobírá důchod ve výši 3500,-.**

V souladu s § 17 téhož zákona v případě, že za poskytnutí informace bude povinný požadovat úhradu,
prosím o písemné oznámení této skutečnosti spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím
informace. V případě odmítnutí žádané informace prosím o zaslání odůvodnění o odmítnutí
informace. Navrhuji případnou komunikaci mezi mnou a Vámi pouze v elektronické podobě na email,
ze kterého byla podána žádost o informace. V případě poskytnutí informace neuvádějte prosím
v odpovědi, ani na elektronické úřední desce informace o žadateli-vůbec žádné pokud je to možné.
Nemám nic proti zveřejnění žádosti samotné.

Děkuji za kladné vyřízení,

S pozdravem

Datum podání: 27. 4. 2016

Váš dopis značky/ze dne	Naše značka (č. j.)	Vyřizuje linka	Ve Zlíně dne
27. 4. 2016	[REDACTED]	[REDACTED]	11. 5. 2016

Odpověď na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Vážený pane [REDACTED],

dne 27. 4. 2016 byla na elektronickou adresu podatelny OSSZ Zlín doručena z e-mailové adresy [REDACTED] „Žádost o poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů“, v které se dotazujete – cituji: „Na základě čeho se určuje výše invalidního důchodu?“ a následně žádáte odpověď na otázku, na základě čeho byla stanovena výše invalidního důchodu u konkrétních případů. Tyto konkrétní případy pak stručně popisujete, aniž byste uvedl jména osob.

Za podstatné při odpovědi na tuto otázku *Na základě čeho se určuje výše invalidního důchodu?* považuji dále uvedené informace:

Od 1. 1. 2010 již mezi druhy důchodů uvedené v zákoně č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, (dále „zdp“) nepatří plný invalidní důchod a částečný invalidní důchod. Namísto těchto dvou dávek je zavedena dávka pouze jedna, a to invalidní důchod. V závislosti na zjištěném stupni invalidity se invalidní důchod rozlišuje na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně a na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. Rozdíl mezi jednotlivými stupni invalidity spočívá v míře poklesu pracovní schopnosti pojištěnce.

Nárok na invalidní důchod vznikne pojištěnci, který splnil zároveň následující podmínky:

a) nedosáhl ještě věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let

Nárok na invalidní důchod nevznikne pojištěnci od dosažení věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, pokud tohoto věku dosáhne po 31. 12. 2009. Po tomto datu nelze invalidní důchod od dosažení 65 let věku nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let přiznat ani tehdy, stal-li se pojištěnec invalidním následkem nemoci z povolání nebo následkem pracovního úrazu.

Pokud poživatel invalidního důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně a poživatel invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, který nebyl účasten důchodového spoření, dosáhne věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, vzniká mu od tohoto dne nárok na důchod starobní.

Pokud poživatel invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, který byl účasten důchodového spoření, dosáhne věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, vzniká mu od tohoto dne nárok na důchod starobní.

b) stal se invalidním pro invaliditu prvního, druhého nebo třetího stupně

Nová právní úprava již nerozlišuje invaliditu plnou a invaliditu částečnou. Invalidita je nově vymezena jako pokles pracovní schopnosti, který nastal z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a

to v rozsahu nejméně o 35 %. Podle míry poklesu pracovní schopnosti pojištěnce zákon o důchodovém pojištění rozlišuje 3 stupně invalidity.

Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla:

- nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně
- nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně
- nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně

c) získal potřebnou dobu pojištění nebo jeho invalidita vznikla následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání

Potřebná doba pojištění a způsob jejího zjišťování se v zásadě nemění. Pro pojištěnce staršího 38 let však nově platí, že nesplní-li podmínku 5 let pojištění v posledních 10 letech před vznikem invalidity, podmínka potřebné doby pojištění se považuje za splněnou též, pokud v posledních 20 letech před vznikem invalidity získal 10 let pojištění (ustanovení o tom, že potřebná doba může být získána v kterémkoliv období po vzniku invalidity v případě rozhodného období v délce 20 roků neplatí, tzn., že pro splnění této podmínky je rozhodující výhradně doba pojištění získaná do vzniku invalidity). V případě pojištěnce staršího 38 let se tedy nejdříve zjišťuje splnění podmínky 5 let v posledních 10 letech před vznikem invalidity, pokud tato podmínka splněna není, tak se zjišťuje splnění podmínky získání 10 let v posledních 20 letech před vznikem invalidity, a není-li splněna ani tato podmínka, zjišťuje se, zda podmínku 5 let v posledních 10 letech před vznikem invalidity pojištěnec nesplnil v některém období 10 roků dokončeném po vzniku invalidity.

d) nesplnil podmínky nároku na starobní důchod podle ust. § 29 zdp

V případě splnění podmínek nároku na starobní důchod podle ust. § 29 zdp může vzniknout nárok na invalidní důchod jedině tehdy, jestliže pojištěnec se stal invalidním následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání).

e) nedosáhl ještě důchodového věku v případě, že mu byl přiznán starobní důchod podle ust. § 31 zdp (tj. starobní důchod před dosažením důchodového věku)

Nárok na invalidní důchod pojištěnci nevznikne, jestliže mu byl přiznán starobní důchod podle ust. § 31 zdp a ke dni vzniku invalidity dosáhl již důchodového věku, pokud invalidita nevznikla následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání).

Invalidní důchod je složen ze základní výměry a z procentní výměry

Výše základní výměry v roce 2015 činí 2 400 Kč měsíčně.

Výše procentní výměry invalidního důchodu se stanoví procentní sazbou z výpočtového základu za každý celý rok doby pojištění a dopočtené doby získané do dosažení důchodového věku, a to v závislosti na stupni invalidity.

Procentní sazba výpočtového základu za každý celý rok doby pojištění činí:

- u invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně 0,5 %
- u invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně 0,75 %
- u invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně 1,5 %

Ustanovení o nejnižší procentní výměře invalidního důchodu ve výši 770 Kč měsíčně zůstává v platnosti, a to bez ohledu na stupeň invalidity.

Výše invalidního důchodu při změně stupně invalidity

Dojde-li podle posudku OSSZ (PSSZ) u poživatele invalidního důchodu z důvodu zhoršení nebo zlepšení zdravotního stavu ke změně stupně invalidity, stanoví se nová výše procentní výměry invalidního důchodu (základní výměra důchodu zůstává beze změny).

1) Invalidní důchod (tzv. „invalidní důchod z mládí“)

Nárok na tzv. „invalidní důchod z mládí“ vznikne pouze osobě, která byla uznána invalidní pro invaliditu třetího stupně (dříve plně invalidní), dosáhla aspoň 18 let věku, má trvalý pobyt na území České republiky a nebyla účastna pojištění po potřebnou dobu.

Výše procentní výměry důchodu činí měsíčně 45% výpočtového základu, který se pro tyto účely stanoví z osobního vyměřovacího základu, za který se považuje všeobecný vyměřovací základ za kalendářní rok, který o dva roky předchází roku přiznání důchodu vynásobený přepočítacím koeficientem pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu.

2) Nejnižší výše procentní výměry invalidního důchodu u pojištěnců mladších 28 let

Nárok na poskytnutí procentní výměry invalidního důchodu nejméně ve výši procentní výměry tzv. „invalidního důchodu z mládí“ (tedy ve výši, která náleží osobám, jejichž invalidita třetího stupně vznikla před 18. rokem věku a tyto osoby nebyly účastny pojištění po potřebnou dobu), vzniká pojištěnci mladšímu 28 let, který splnil podmínky nároku na invalidní důchod,

- je-li invalidní důchod přiznáván před 18. rokem věku nebo
- je-li období od 18 let věku do vzniku nároku na invalidní důchod kryto dobou pojištění nebo doba, která není kryta dobou pojištění, je kratší jednoho roku.

Při stanovení výše invalidního důchodu se stejně jako u tzv. „invalidního důchodu z mládí“ vychází z výpočtového základu, který se pro tyto účely stanoví z osobního vyměřovacího základu, za který se považuje všeobecný vyměřovací základ za kalendářní rok, který o dva roky předchází roku přiznání důchodu vynásobený přepočítacím koeficientem pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu.

Výše procentní výměry pojištěnců mladších 28 let při splnění výše uvedených zákonných podmínek činí:

- nejméně 45 % výpočtového základu, jde-li o invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně
- nejméně polovinu částky 45 % výpočtového základu, jde-li o invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně
- nejméně třetinu částky 45 % výpočtového základu, jde-li o invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně

3) Nejnižší výše procentní výměry invalidního důchodu u pojištěnců, kteří získali bez náhradních dob pojištění aspoň 15 let pojištění

Výše procentní výměry pojištěnců, kteří ke dni vzniku nároku na invalidní důchod získali bez náhradních dob pojištění aspoň 15 roků pojištění, se stanoví stejným způsobem jako v předchozím odstavci, tzn., že výše procentní výměry pojištěnců, kteří ke dni vzniku nároku na invalidní důchod získali bez náhradních dob pojištění aspoň 15 roků pojištění, činí:

- nejméně 45 % výpočtového základu, jde-li o invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně
- nejméně polovinu částky 45 % výpočtového základu, jde-li o invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně
- nejméně třetinu částky 45 % výpočtového základu, jde-li o invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.

O nárocích na částečný invalidní důchod a na plný invalidní důchod, které vznikly před 1. lednem 2010 a o nichž nebylo do tohoto dne pravomocně rozhodnuto, a o přiznání, odnětí nebo změně výše těchto důchodů za dobu před 1. 1. 2010, i když o nich již bylo pravomocně rozhodnuto, se rozhodne podle právních předpisů účinných před 1. 1. 2010.

Další informace, které souvisí se stanovením výše invalidního důchodu, naleznete na webové stránce České správy sociálního zabezpečení – www.cssz.cz.

Druhou otázku, týkající se dvou příjemců invalidních důchodů, které zmiňujete ve Vaší žádosti o poskytnutí informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím, nelze s ohledem na Vámi uvedené skutečnosti odpovědět bez znalosti všech skutečností, jež jsou součástí jejich spisové dokumentace na příslušné okresní správě sociálního zabezpečení. Jedinou možností je doporučit Vám projednání jejich záležitosti právě na místně příslušné okresní správě sociálního zabezpečení, kterou by v případě shodného bydliště s Vámi byla OSSZ Kroměříž. Z kontextu Vaší žádosti lze dovodit např. možnost podání žádosti o změnu výše stupně invalidity. Rozhodně je však potřebné při řešení situace konkrétních občanů jednat na místně příslušné okresní správě sociálního zabezpečení.

S pozdravem

PhDr. Petr Špaček
ředitel OSSZ Zlín